

Verkondiging Pinksteren en intrededienst, zondag 5 juni 2022

De Schutse, Uithoorn

ds. Sibilla Verhagen

Lezingen: Handelingen 1 vers 1-8, Handelingen 2 vers 1-24, Handelingen 28 vers 17-31

Geliefden van onze Heer Jezus Christus,

Hoe getuigen wij? Hoe gaan we om met het goede waarvan we overtuigd zijn, hoe gaan we daarmee om naar anderen toe – wat dat goede dan ook mag wezen? Als wij mensen echt iets goed vinden, dan moeten anderen dat van ons doorgaans ook, zo zitten we in elkaar als mens. En ik zou dat zelfs een vorm van naastenliefde willen noemen, die drang om anderen het goede te gunnen, om met anderen het goede te delen. Hoe gaan we om met het goede waarvan we overtuigd zijn, naar anderen toe, hoe getuigen wij?

In deze tijden van een uiterst reactief debatklimaat en social media is dat best lastig. Je kan je op internet vol overtuiging gaan uiten. Maar door de algoritmes bereik je vooral gelijkgestemden. Of als je de algoritmes omzeilt, en je je moedig op een of ander forum in het hol van leeuw begeeft, krijg je het voor je het weet hoon en spot en haat terug, de vlam slaat er zo in. Bovendien vinden velen van ons daarbij dat ze een soort van woke moeten zijn. We moeten streven naar inclusief taalgebruik wat betreft etniciteit en gender en seksuele voorkeur. En daarbij moeten we verantwoording afleggen van onze eigen positie van waaruit we de dingen beschouwen. In dat woke zit ook best iets moois hoor, ook daar zit naastenliefde in. Maar het maakt zomaar dat we op eieren lopen, het maakt voorzichtig, en misschien zelfs schuw. Zelfs ik als dominee, ben voorzichtig.

-

In de afgelopen jaren kwamen ze zo druppelsgewijs bij me voorbij, mensen op zoek naar het goede.

Zo was daar onze schoonmaaktster, uit Ivoorkust, een trotse vrouw, in de goede zin van het woord. Ze kwam bij ons binnen, zag de betonnen vloer en zei: oh, dat hebben we in Afrika ook. Ze was moslim, maar met negatieve ervaringen van dwang in dat geloof. Bovendien had ze van haar vader geleerd dat de God van de moslims en die van christenen dezelfde was. Daar kan je over twisten natuurlijk, of dat zo is. Dat had haar vader vast ook graag gedaan want haar vader was een islamgeleerde, en geleerden twisten graag, niet alleen in de tijd van Paulus. Goed, ik zag een kans om van het goede te getuigen en ik nodigde haar uit voor de Alphacursus – dat is een cursus over het christelijk geloof en ook een cursus die oproept om te gaan geloven. Elke avond is er dan een video over een onderwerp en daarna gesprek.

Ze deed half mee. De avond dat het over vergeving ging was ze er niet. Maar de Geest, tenminste ik denk dat die het was, spoorde me aan om met haar die avond in te halen. Dat inzicht kwam overigens ook door mijn kennis van de Islam, ik wist dat een genadig God een wat onbekende is voor moslims. Die week dat ze kwam schoonmaken nodigde ik haar uit een uur eerder te stoppen. Samen keken we de aflevering. En na afloop stroomden de tranen over haar wangen, van vreugde. Ze was er zo licht van geworden. Nu wist ze dat God ook genadig was, dat je daar zeker van kan zijn, zei ze, dat je niet bang voor zijn oordeel hoeft te zijn. Ze overwoog om over te gaan tot het christelijk geloof. Maar dat zou een breuk met haar hele familie betekenen, haar familie zou het niet begrijpen. Alleen haar vader zou er niet zo'n moeite mee hebben gehad, dacht ze, maar die leefde niet meer. Ik heb niet aangedrongen. Ik begreep haar grote aarzeling. Ik vond het een enorme stap voor haar. Ontheemd als ze al was in ons land, en dan ook nog los van je familie komen te staan. Ik had

natuurlijk kunnen zeggen dat de kerk haar nieuwe familie zou worden. Maar zo'n vertrouwen had ik daar niet in dat dat ook zou gebeuren. Misschien had ik daar toch in moeten geloven.

Zelfs als dominee, ben ik voorzichtig.

Zo was daar een man van ergens in de vijftig. Hij was chronisch ziek en volledig afgekeurd om te werken. Hij kwam op een zondag na de dienst de kerk binnenlopen. Hij was op zoek naar het leven. We spraken met elkaar. Er was veel verdriet en lijden bij hem en hij vreesde het moment waarop hij niet meer wilde. Hij vroeg me wat hij daar mee moest. Ik zei hem dat ik het bewonderingswaardig vond dat hij er in deze zware omstandigheden nog zo bij zat. Ik zei hem ook dat het niet erg was als je niet meer kon, dat je je daarbij neer mag leggen: 'dit was het dan God, ik kan niet meer'. Deze laatste reactie verraste hem. Dat die mogelijkheid van opgeven er ook was, was bevrijdend voor hem.

- Hij wilde verder met de kerk, hij wilde wel lid worden. En toen werd ik voorzichtig of misschien was het verstandig. Ik raadde hem aan eerst eens rustig rond te kijken, gewoon mee te doen, om te kijken of het wat voor hem was. Nee, ik riep niet: 'Ja, hoera, halleluja, ga met ons en doe als wij!'. Want ik wist dat contact ook in de kerk niet zomaar gelegd is, contact dat hij zo vreselijk erg miste. Hij heeft rondgekeken en gezocht. Hij vond vrijwilligerswerk waarin hij van betekenis is. En hij bezoekt zo nu en dan een geloofsgroep, van een andere kerk.

-

Hoe getuigen wij? Hoe delen we met anderen het goede? - Misschien zijn we wat al te voorzichtig.

Laten we even naar Paulus kijken. Aan het einde van Handelingen lezen we dat hij vrijmoedig onderwijs gaf. Dat deed hij twee jaar lang en welk resultaat die twee jaar hadden, weten we verder niet. Maar dat Paulus' levenswerk resultaat heeft gehad, is gezien de kerkhistorie geen twijfel over. De meeste brieven van het Nieuwe Testament zijn van hem en hij heeft vele gemeenten in dat begin van kerk aangespoord tot geloof in Jezus en een leven in Gods koninkrijk. En we kunnen wel stellen dat het mede dankzij Paulus' werk is dat wij hier vandaag zitten.

Paulus getuigde vrijmoedig zo staat er. En hij blijkt bepaald niet voorzichtig. Ook niet in het stukje dat we lezen. De Joodse leiders uit Rome die zich niet zomaar laten overtuigen, slaat hij met een bijbeltekst om de oren: 'Volkomen terecht heeft de heilige Geest bij monde van de profeet Jesaja tegen uw voorouders gezegd: 'Ga naar dat volk en zeg: 'Jullie zullen goed luisteren maar niets begrijpen, en jullie zullen goed kijken maar geen inzicht hebben. Want het hart van de volk is afgestompt, hun oren zijn doof en hun ogen houden ze gesloten. Met hun ogen willen ze niets zien, met hun oren niet horen, met hun hart niet begrijpen. Want anders zouden ze tot inkeer komen en zou ik hen genezen.'"

- Hoor wie dit citaat zegt he? Had Paulus niet wat waker moeten zijn? Of is hij dat wel? Kwam dit citaat over zijn lippen omdat hij het zo goed op zichzelf van toepassing vond? Want het citaat past naadloos op Paulus' eigen verleden. Die Joodse Paulus, ook dat weten we uit het boek Handelingen, was zelf ziende blind geweest. Hij had volgelingen van Jezus' vervolgd. Hij kende ze, hij wist waar ze voor stonden. En hij wees ze niet zomaar af en daarmee klaar, nee, hij nam deel aan de bestrijding van hen. En zijn blindheid werd onderstreept toen hij dagen blind bleef nadat God in zijn leven had ingegrepen. - Maar toen God ingreep, met die stem van Jezus uit de hemel, had Paulus wel geluisterd. En in plaats van Jezus te vervolgen, was hij een radicale en toegewijde aanhanger van Hem geworden.

-

Getuigen heeft alles te maken met luisteren. Vrijmoedig getuige zijn gaat alleen goed, als je ook een goede luisteraar bent. En je kan alleen een goede luisteraar zijn als je beseft dat je er zelf ook naast kunt zitten. Als het voor mogelijk houdt dat je het ergens verkeerd ziet of het verkeerd doet. Of anders gezegd: dat je het voor mogelijk houdt, dat je ergens zelf genezing nodig hebt.

In mijn leven wisselt dat hoorder en getuige zijn zich telkens af. Het is niet zo dat als je eenmaal goed geluisterd hebt, je er daarna klaar mee bent. Nee, dat hoorder en getuige zijn, gaat je hele leven door. Een gearriveerde getuige is een slechte getuige. Dus: hoe overtuigd we ook zijn van het goede, laten we altijd die kans open houden dat ook jij en ik tot die mensen kunt behoren die ziende blind zijn en horende doof. Laten we ook altijd hoorders blijven.

Maar daarbij toch ook: vrijmoedig getuigen. En dat is dus een spannend samenzijn, om zowel een goede hoorder te zijn als ook vrijmoedig en overtuigd. Dat is een heuse balanceeract, een levenskunst. En vrijmoedigheid kan wel gepaard gaan met verstandigheid, maar kan niet al te voorzichtig zijn. Vrijmoedig betekent dat je het risico neemt om niet gehoord en niet begrepen te worden. Vrijmoedig betekent dat je ook wel eens de plank kunt mis slaan, zelfs met een bijbeltekst. Vrijmoedig betekent dat je kleerscheuren kunt oplopen.

Maar laten we het toch doen, laten we getuigen. Vrijmoedig zijn om het goede dat we zelf ondervonden hebben, te delen met anderen. Dat is een daad van liefde. En laat je daarbij aanmoedigen door Gods Geest. Die heilige Geest kan er zomaar zijn. Zij waait, waait waar zij wil. En dat kan ook zomaar bij jou, en zelfs als je niet verwacht. Maar als je haar aansporingen opmerkt ergens in jezelf, buiten jezelf, wees dan niet ziende blind. Luister naar haar dromen, ga het risico aan dat zij neemt, beweeg met haar mee.

Dat hoop ik hier zelf als dominee ook te doen.

Vandaag is het Pinksteren. Dan verwachten we de Geest, en krijgen jullie een dominee. Nu is het de bedoeling dat dominee en de Geest niet in tegenspraak zijn met elkaar. Maar mocht dat toch, onverhoopt, wel zo zijn, laat het me weten. Wees daarbij een beetje voorzichtig met mij, toch liever wel, maar spaar me niet. Weet dat het een daad van liefde is, om van het goede te getuigen.

Amen

Lied Wil je opstaan en mij volgen (Iona)